

Návrhy zámerov národných projektov

Zasadnutie Monitorovacieho výboru OP Val
26.6.2016

Štefan Mihina, GR NPPC

Návrh zámeru projektu 1

Názov projektu

Ekonomicky efektívne a environmentálne akceptovateľné pôdohospodárstvo

Špecifický cieľ 1.2.1

Aktivita „Podpora dlhodobého strategického výskumu (7-10 rokov) v oblastiach špecializácie RIS3 SK.

Návrh zámeru projektu 2

Názov projektu

Modernizácia infraštruktúry národného centra pôdohospodárskeho výskumu

Špecifický cieľ 1.1.3

Aktivita „Modernizácia a ďalší rozvoj infraštruktúry a technologického zázemia výskumných inštitúcií mimo podnikateľského sektora v oblastiach špecializácie RIS3 SK“

Tvorba zamerania predložených návrhov projektov je proces

- Konceptia rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 až 2020, schválená Vládou SR 3.7.2013, v ktorej sa uvádza, že:

Hospodárne využívanie pôdneho fondu krajiny na výrobu základných potravín i nepotravinových surovín a aj zabezpečenie udržateľného obhospodarovania lesov sú nosným štátnym záujmom Slovenskej republiky

Tvorba zamerania predložených návrhov projektov je proces

- Poznatkami k prosperite - Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky RIS 3 (schválené Vládou SR 13.11.2013)

zaraduje životné prostredie a pôdohospodárstvo medzi témy vedeckého výskumu, kde je predpoklad rastu a spolupráce s praxou.

Tvorba zamerania predložených návrhov projektov je proces

- 1.1.2014 vzniká Národné centrum poľnohospodárskeho a potravinárskeho výskumu splynutím všetkých výskumných organizácií rezortu MPRV SR tohto zamerania, ktoré v zmysle zriaďovacej listiny v oblasti svojich kompetencií predstavuje hlavnú organizáciu MPRV SR pre implementáciu zásad inteligentnej špecializácie v oblasti poľnohospodárskeho a potravinárskeho výskumu a vývoja

Tvorba zamerania predložených návrhov projektov je proces

- Stratégia aplikovaného výskumu v pôdohospodárstve

schválená Radou vlády SR pre vedu, techniku a inovácie 23.10.2014,

bola spracovaná Slovenskou akadémiou pôdohospodárskych vied v spolupráci s užívateľmi výsledkov prostredníctvom SPKK, PKS, AKS, SILK, pestovateľských a chovateľských zväzov a únií

schválená na porade vedenia MPRV SR

Zamerania predložených návrhov projektov

rovnako ako Stratégia aplikovaného výskumu v pôdohospodárstve vychádza z:

- potrieb slovenského pôdohospodárstva
- globálnych výziev relevantných pre Slovensko

Globálne výzvy relevantné aj pre Slovensko

- predpoklad **zvýšenia celosvetový dopyt** po potravinách, krmivách, vláknine, biomase a biologických surovinách v roku 2050 oproti súčasnosti o 60 %
- V súvislosti s prichádzajúcou klimatickou zmenou sa zvýši dopyt po uvedených komoditách produkovaných **v miernom klimatickom pásme (aj Slovensko)**.

Globálne výzvy relevantné aj pre Slovensko

- očakávaný **rast produkcie** môže viesť k ďalšiemu **poškodzovaniu prírodných zdrojov**, životného prostredia, ohrozenia biotopov, biodiverzity, funkčnosti pôd a vodných zdrojov
- už **v súčasnosti nízka kvalita pôd** (erózia, kompakcia, úbytok živín, nízky obsah organických látok) i zábery pôd pre nepoľnohospodárske využitie

Globálne výzvy relevantné aj pre Slovensko

- **narušili sa, alebo dokonca vymizli cenné ekosystémy** a zároveň s nimi aj cenné ekosystémové služby,
- **intenzívne využívanie pôdy** sa významne podieľa na **emisii skleníkových plynov**
- **potreba prechodu na iný spôsob rastu produkcie**

Slovenské pôdohospodárstvo

- Integrácia SR do Európskej únie **zvýšila konkurenciu** na domácom trhu avšak zvýšila **možnosti** na spoločnom európskom trhu
- **Potreba inovatívnej a konkurencieschopnej domácej výroby s pridanou hodnotou**

Potreba riešenia

- nezvládnutie danej situácie môže mať **negatívne sociálno-ekonomické dôsledky**
- zvládnutie – bude veľkým prínosom pre ekonomiku vidieka

Sú riešenia s podporou výskumu

- intenzívnejšie, ale pritom environmentálne šetrne hospodáriť na pôde (inovácie v pestovateľských a chovateľských postupoch)
- zvýšiť ekonomickú hodnotu potravinových výrobkov rastlinného i živočíšneho pôvodu, zvýšením kvality, zmenou zloženia a lepšou využiteľnosťou zdrojov (aj druhotných)
- rozsiahlejšie a účelnejšie využiť biomasu pre nepotravinové využitie (nielen energetické) veľký potenciál pre vidiek

Výsledok uplatnenia pôdohospodárskeho výskumu

Na to nadväzujú ciele a výstupy navrhnutého projektu 1

Ekonomicky efektívne a environmentálne akceptovateľné pôdohospodárstvo

Hlavné ciele a výstupy navrhnutého projektu 1

- Odhaliť, zastaviť a ***zvrátiť*** ***degradačné procesy pôd*** v rôznych oblastiach Slovenska (významný vstup IT) aj s využitím moderných pestovateľských a chovateľských systémov (i tzv. ***presné systémy s použitím IT***)
- Ponúknuť slovenským pestovateľom i zahraničnému trhu **nové rastlinné materiály** s pridanou hodnotou ***pre meniace sa klimatické a ekonomické podmienky***

Hlavné ciele a výstupy navrhnutého projektu 1

- Zaviest' moderné potravinárske technológie, vrátane netradičných šetrných postupov na výrobu potravín, prírodných koncentrátov a aditívnych látok s vyšším obsahom biologicky cenných látok, s cieľom **lepšieho zhodnotenia potravinových surovín** i podporiť výrobu tradičných slovenských a **regionálnych potravinových výrobkov**. (aj s presnejšími metódami sledovanie kvality a bezpečnosti)

Hlavné ciele a výstupy navrhnutého projektu 1

- využiť **potenciál biomasy** na výrobu nových produktov i energie s cieľom **rozšíriť ekonomické možnosti vidieka**.

Riešitelia projektu

- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (hlavné oblasti poľnohospodárskeho a potravinárskeho výskumu, zhodnotenie biomasy na nové produkty, prenos poznatkov prostredníctvom svojich pracovísk v rôznych regiónoch Slovenska)
- Národné lesnícke centrum (výskum lesníctva a bioenergetiky a implementácia príslušných výsledkov v praxi)
- Slovenská poľnohospodárska univerzita (výskum presného poľnohospodárstva a hospodárenia s vodou v poľnohospodárskej krajine)

Riešitelia projektu

- Technická univerzita Zvolen
- Univerzita Cyrila a Metoda v Trnave
- Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV v Nitre
- Ústav krajinnej ekológie SAV pracovisko Nitra
- Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene

Partneri projektu z praxe

- Slovenské farmárske družstvo (poľnohospodárstvo) 8 užívateľia výsledkov
- ZELSEED spol. s r.o Horná Potôň (šľachtenie rastlín) + 4 užívateľia výsledkov
- McCarter a.s. (potravinárstvo) 6 užívateľia výsledkov
- Lesy Slovenskej republiky š.p. (lesníctvo)
- Mondi SCP (spracovanie dreva, bioenergetika)

Možnosti medzinárodnej spolupráce

Realizáciou projektu sa otvoria ***možnosti vstupu*** do medzinárodných programov a iniciatív s podobným zameraním ako navrhovaný projekt, ***nielen pre výskum, ale aj slovenskú prax a vidiek***

Horizont 2020, EU stratégia Dunajského regiónu, Európske inovačné partnerstvo v prepojení na náš Program rozvoja vidieka, Vedomostné a inovačné centrá Európskeho technologického inštitútu a pod.

Zahraníční partneri projektu

- Joint Research Centre (JRC)
- International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA)
- European Forestry Institute (EFI)
- European Federation for Animal Production (EAAP)

Zahraniční partneri projektu

- Institut National de Recherche Agronomique (INRA)
- Dienst Landbouwkundig Onderzoek (WUR DLO) Wageningen
- Sveriges lantbruksuniversitet (LSU) Uppsala
- Universität für Bodenkultur (BOKU) Wien,

Odhad súhrnných finančných potrieb 1. projektu

Náklady na infraštruktúru – stavebné práce	3 000 000 Eur
Náklady na infraštruktúru – prístroje, zariadenia, technológie, hardvér, softvér a pod.	0 Eur
Personálne náklady	12 250 000 Eur
Prevádzka výskumných aktivít/spotrebný materiál na realizáciu výskumných aktivít	8 250 000 Eur
Ostatné náklady	1 000 000 Eur
Spolu	24 500 000 Eur

Návrh zámeru projektu 2

Názov projektu

Modernizácia infraštruktúry národného centra pôdohospodárskeho výskumu

Špecifický cieľ 1.1.3

Aktivita „Modernizácia a ďalší rozvoj infraštruktúry a technologického zázemia výskumných inštitúcií mimo podnikateľského sektora v oblastiach špecializácie RIS3 SK“

Cieľ projektu

Základným cieľom projektu je modernizácia a ďalší rozvoj infraštruktúry pôdohospodárskeho výskumu tak, aby vytvorené technické podmienky umožnili výskumu generovať výsledky potrebné pre tvorbu inovatívnych postupov v poľnohospodárskej, lesníckej a potravinárskej praxi

Zameranie projektu vychádza

- z hlavných kompetencií žiadateľa ako národného centra a potrieb spolupráce s partnermi
- podrobnej analýzy súčasnej infraštruktúry žiadateľa a partnerov s návrhom na jej doplnenie a systémové prepojenie

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum

- sa buduje ako národného výskumno-vývojového a vzdelávacie centrum excelentnosti v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva, vrátane budovania a prevádzky centrálnej národnej výskumno-vývojovej infraštruktúry a komplexných informačných systémov pre výskum a vývoj v oblasti svojej pôsobnosti.
(výňatok so zriaďovacej listiny NPPC)

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum

- je národným koordinátorom popularizácie, propagácie a prezentácie výsledkov výskumu a vývoja v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva, vrátane budovania a prevádzky infraštruktúry slúžiacej na zabezpečenie tejto úlohy.
(výňatok so zriaďovacej listiny NPPC)

Partneri projektu

- Národné lesnícke centrum vo Zvolene
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Technická univerzita Zvolen

Analýza súčasného stavu a potreby dobudovania infraštruktúry NPPC

- Infraštruktúra **NPPC** bola vybudovaná samostatnými výskumnými ústavmi, ktoré sa od 1.1.2014 stali organizačnými jednotkami NPPC
- Bola financovaná zo štátnych zdrojov a v ostatných rokoch sa použili hlavne zdroje získané z projektov Operačného programu Výskum a vývoj 2007-2013
- Súčasná koncepcia NPPC si vyžaduje ***jednotlivé pracoviská efektívne prepojiť a technickú infraštruktúru účelovo doplniť.***

Analýza súčasného stavu a potreby dobudovania infraštruktúry NPPC

- Dobudovanie a konsolidácia komplexnej a efektívnej IKT infraštruktúry a služieb IKT NPPC a ich prepojenie na partnerov a vonkajšie prostredie
- Zvýšenie presnosti laboratórií a zefektívnenia ich využitia (boli podstatne vybudované v OP VaV)
- Dobudovanie experimentálnych pracovísk na pestovanie rastlín v rôznych regiónoch a pôdnoklimatických podmienkach Slovenska (presnosť zberu údajov, demonštrácia výstupov)

Dobudovania infraštruktúry partnerov

- NLC Zvolen - modernizácia výskumno-vývojovej infraštruktúru (vrátane IKT) v manažmente lesného hospodárstva a energetickom využití spracovania biomasy.
- SPU Nitra - dobudovanie oddelenia biosytémového inžinierstva Agro-Bio-Tech a laboratória manažmentu vody v poľnohospodárskej krajine
- TU Zvolen - doplnenie laboratóriá pre adaptívny manažment lesov

Odhad súhrnných finančných potrieb 2. projektu

Náklady na infraštruktúru – stavebné práce	12 000 000 Eur
Náklady na infraštruktúru – prístroje, zariadenia, technológie, hardvér, softvér a pod.	31 200 000 Eur
Personálne náklady	3 000 000 Eur
Prevádzka výskumných aktivít/spotrebný materiál na realizáciu výskumných aktivít	0 Eur
Ostatné náklady	0 Eur
Spolu	46 200 000 EUR

Predložené projekty nie sú zavŕšením procesu

- Predpokladáme ďalšiu spoluprácu s podnikateľským prostredím v potravinárstve, šľachtení rastlín, bioenergetike a spracovaní biomasy na nové výrobky aj v rámci dopytovo-orientovaných projektov OP VaI.
- Predložené projekty nám tiež umožnia prepojiť našich poľnohospodárov a lesníkov na sieť Európskeho inovačného partnerstva a jeho nástroje.
- Určite rozšírime našu účasť (spolu s podnikateľskými subjektmi) v medzinárodné programoch a iniciatívach

Ešte jedna informácia nakoniec

- EK (DG Agri s expertami) začala vypracovávať dlhodobú stratégiu európskeho poľnohospodárskeho výskumu a inovácií po roku 2020 (konferencia 19.6.2015 Expo Miláno)
- MPRV SR spolu s NPPC a NLC bude v Bratislave počas slovenského predsedníctva organizovať konferenciu zameranú na uvedenú tému.
- Budeme radi , keď spolu so stratégiou EK budú prezentované aj priebežné výsledky predložených projektov

**Ďakujeme za podporu
aj v mene slovenského vidieka**

